

Viite:

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 19.2.2025, VN/20857/2023

Asia:

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain muuttamisesta sekä laiksi rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Pohjoismaiden välillä annetun lain 2 ja 50 §:n muuttamisesta

Oikeusministeriö on pyytänyt oikeuskanslerin lausuntoa työryhmän ehdotuksesta EU-luovuttamislain ja pohjoismaisen luovuttamislain muuttamisesta.

Esityksen tarkoituksena on täydentää ja muuttaa eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä annetun puitepäätöksen täytäntöönpanoa.

Totean luonnoksesta lausuntonani seuraavan.

Olen kiinnittänyt huomiota EU-luovuttamislain 6 §:n 6 kohtaan ehdotettuun kirjaukseen viiden vuoden asumis- tai oleskeluajasta.

Helsingin käräjäoikeus, valtakunnansyyttäjän toimisto ja Suomen asianajajat ovat 18.2.2025 jättäneet eriävän mielipiteen työryhmän ehdotukseen EU-luovuttamislain ja pohjoismaisen luovuttamislain muuttamisesta. Eriävä mielipide EU-luovuttamislain 6 §:n 6 kohdassa koskee sitä, milloin muun kuin Suomen kansalaisen pidätysmääräyksen perustana oleva vankeusrangaistus voidaan panna täytäntöön Suomessa ja kieltäytyä tällä perusteella henkilön luovuttamisesta toiseen jäsenvaltioon, sekä 8 §:ssä siitä, milloin rikosasian käsittelyyn toiseen

jäsenvaltioon luovutettava henkilö voidaan määrätä palautettavaksi Suomeen suorittamaan hänelle tuomittu vapausrangaistus.

Eriävässä mielipiteessä on katsottu, että EU-luovuttamislain 6 §:n 6 kohtaan tulisi sisällyttää joustoa ehdotettuun viiden vuoden asumis- tai oleskeluaikaan. Eriävän mielipiteen mukaan 6 §:n 6 kohtaan tulisi sisällyttää lause siitä, että jos henkilön siteiden Suomeen voidaan poikkeuksellisesti katsoa olevan erityisen merkittävät, luovuttamisesta voidaan kieltäytyä, vaikka vakituinen asuminen tai oleskelu Suomessa on kestänyt alle viisi vuotta.

Eriävän mielipiteen mukaan lisäyksen tarkoituksena on varmistaa tuomioistuimelle kuuluva joustava harkintavalta sekä ehkäistä kohtuuttomia tilanteita, joissa yksilölliset olosuhteet puoltavat vankeusrangaistuksen suorittamista Suomessa, vaikka viiden vuoden asumisaika ei täysin täytyisi.

Sekä työryhmän että eriävän mielipiteen jättäneiden esittämässä perusteluissa on todettu, että EU-luovuttamislain eduskuntakäsittelyssä annetussa perustuslakivaliokunnan lausunnossa ([PeVL 18/2003](#) vp) ja lakivaliokunnan mietinnössä ([LaVM 7/2003](#) vp) on tältä osin korostettu sitä, että kysymyksessä olevaa kieltäytymisperustetta koskevaa säännöstä sovellettaessa on erityisesti otettava huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa taattu perhe-elämän suoja. Myös korkein oikeus on ratkaisukäytännössään kiinnittänyt erityistä huomiota luovutettavaksi pyydetyn perhesuhteisiin.

Eriävän mielipiteen liitteenä esitetystä luonnoksessa hallituksen esitykseksi on säännöskohtaisissa perusteluissa viitattu korkeimman oikeuden ratkaisuun KKO [2015:99](#), jossa korkein oikeus on ratkaisukäytännössään pitänyt yli neljän vuoden asumista riittävänä muiden siteiden Suomeen ollessa riittävän vahvat.

Näkemykseni mukaan jatkovalmistelussa tulisi 6 § 6 kohdan osalta perustella sitä, minkä vuoksi eriävässä mielipiteessä ehdotettua erityisen merkittäviin siteisiin perustuvaa joustovaraa viiden vuoden määräajasta ei voitaisi sisällyttää säännökseen.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Oikeuskansleri

Tuomas Pöysti

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Liisamari Herala